

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Виконав(ла): здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Економічна безпека»

Король А.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Олійник Н.М.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Наталія ШАНДОВА

« _____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Король Анастасії Віталіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства

керівник роботи Олійник Наталія Миколаївна, доцент, к.т.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 6.09.2024 р. № 504-с

2. Строк подання студентом роботи 19.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, дані Державної служби статистики України, планові та звітні показники діяльності сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій» за 2020-2023 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретико-методичні засади управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства

Аналіз діяльності підприємств аграрного сектору України та оцінка ефективності управління витратами в системі економічної безпеки підприємства

Удосконалення управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 17 таблиць, 13 рисунків, 57 літературних джерел.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Наталія ОЛІЙНИК, доцент	06.10.2024	10.12.2024
Консультант з нормоконтролю	Наталія ОЛІЙНИК, доцент	06.10.2024	10.12.2024

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	06.10.2024 - 10.10.2024	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	11.10.2024 - 15.10.2024	виконано
3.	Написання I розділу	16.10.2024 - 26.10.2024	виконано
4.	Написання II розділу	27.10.2024 – 09.11.2024	виконано
5.	Написання III розділу	10.11.2024 - 24.11.2024	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	25.11.2024 - 30.11.2024	виконано
7.	Оформлення роботи	02.12.2024 - 09.12.2024	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	10.12.2024 – 15.12.2024	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	16.12.2024	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	19.12.2024	

Здобувач _____ Анастасія КОРОЛЬ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Наталія ОЛІЙНИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Король Анастасії Віталіївни на тему: «Управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства» містить 111 сторінок друкованого тексту, 17 таблиць, 13 рисунків, 57 літературних джерел.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розвиток теоретико-методичних та практичних засад управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

Об'єктом дослідження є виробничі витрати в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

В роботі досліджено теоретико-методичні засади управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства. Аналітичний розділ присвячено дослідженню діяльності підприємств аграрного сектору України та оцінки ефективності управління витратами в системі економічної безпеки досліджуваного підприємства. В проєктній частині досліджено основні напрями стратегічного управління витратами на сільськогосподарських підприємствах, обґрунтовано доцільність заходів з оптимізації виробничих витрат та проведено оцінювання впливу запропонованих заходів на економічну безпеку сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій» за допомогою показника діагностики платоспроможності за моделлю Конана та Гольдера.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра полягає в прикладному аспекті, який дозволить оптимізувати виробничі витрати та зміцнити економічну безпеку сільськогосподарського підприємства.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на основі матеріалів сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій» за 2020 – 2023 роки.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Економічна сутність управління витратами підприємства в аграрному секторі.....	10
1.2. Сутність економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.....	19
1.3. Теоретичне та практичне обґрунтування впливу управління витратами на підвищення економічної безпеки підприємства.....	27
1.4. Класифікація і склад витрат у системі економічної безпеки підприємства.....	36
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	43
2.1. Аграрний сектор України: аналіз сучасного стану, складові стійкості, проблеми та перспективні завдання.....	43
2.2. Техніко-економічна характеристика сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій».....	57
2.3. Оцінка ефективності управління витратами на сільськогосподарському підприємстві ТОВ «Обрій».....	63

2.4. Оцінювання ефективності системи економічної безпеки сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій».....	69
Висновки до розділу 2.....	73
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	75
3.1. Основні напрями стратегічного управління витратами сільськогосподарських підприємств.....	75
3.2. Економіко-математичне моделювання оптимізації виробничих витрат сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій».....	85
3.3. Оцінка впливу запропонованих заходів на економічну безпеку сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій».....	95
Висновки до розділу 3.....	99
ВИСНОВКИ.....	101
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	106

ВСТУП

Сучасні підприємства представляють собою складну структуру, динамізм і злагодженість роботи якої досягається завдяки дієвому механізму управління, що має забезпечити достатній рівень економічної безпеки підприємства. В той же час, одним із суттєвих факторів, що чинить значний вплив на економічну безпеку є витрати та ступінь керованості такими витратами на підприємстві.

В свою чергу, управління витратами представляє собою процес вироблення та прийняття управлінських рішень за всіма основними аспектами їх формування. Основна ціль такого управління на підприємстві полягає в оптимізації їх сум і рівнів, забезпечуючи високі темпи розвитку операційної діяльності і досягнення попередньо запропонованих обсягів виробництва.

Концепція розуміння сутності економічної безпеки підприємства розкрита в працях таких видатних економістів, як Москвіна Б. Ю., Садовяка М. С., Бегейла Н. В., Феник В. О., Приступи А. А., Матвієвського Н. А., Запісоцького І. В., Ільчишина М. З., Ткачук В. І., Яремової М. І. та інших. Однак, незважаючи на значну кількість літературних джерел присвячених економічній безпеці, дане питання є недостатньо дослідженим. Слід відмітити обмеженість наукових надбань проблематики економічної безпеки підприємства з урахуванням галузевих особливостей. Також потребує додаткового висвітлення та уточнення питання, пов'язані з удосконаленням управління витратами як фактору підвищення економічної безпеки підприємства.

Дослідженням питань управління витратами в системі економічної безпеки підприємства займалися такі вчені, як Ларка Л. С., Ковтун Д. С., Гордієвська А. І., Маркіна І. А., Лень В. В., Шапка В. О. та інші. Незважаючи на наявність досить великої кількості ознак класифікації витрат, не досить дослідженими залишаються питання визначення видів та складу витрат, які впливають на ступінь економічної безпеки підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розвиток теоретико-методичних та практичних засад управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі вирішувалися наступні завдання:

- дослідити економічну сутність управління витратами підприємства в аграрному секторі;
- розкрити сутність економічної безпеки підприємства;
- виконати теоретичне та практичне обґрунтування впливу управління витратами на підвищення економічної безпеки підприємства;
- дослідити класифікацію і склад витрат у системі економічної безпеки підприємства;
- проаналізувати сучасний стан, складові стійкості, проблеми та перспективні завдання аграрного сектору України;
- охарактеризувати діяльність сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій»;
- оцінити ефективність діючої системи управління витратами на сільськогосподарському підприємстві ТОВ «Обрій»;
- провести оцінювання ефективності системи економічної безпеки підприємства за допомогою показника діагностики платоспроможності за моделлю Конана та Гольдера;
- визначити основні напрями стратегічного управління витратами на сільськогосподарських підприємствах;
- обґрунтувати доцільність використання економіко-математичного моделювання оптимізації виробничих витрат сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій»;
- оцінити вплив запропонованих заходів на економічну безпеку сільськогосподарського підприємства ТОВ «Обрій».

Об'єктом дослідження є виробничі витрати в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

В процесі опрацювання поставлених питань в кваліфікаційній роботі магістра застосовувалися загальнонаукові підходи, категоріальний апарат теорії економічних учень щодо управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства. Як спеціальні методи дослідження в магістерській роботі використовувалися методи класифікації, узагальнення та групування, метод системного аналізу та синтезу, графічні прийоми, модель Конана та Гольдера, економіко-математичне моделювання, які дозволили відобразити результати кваліфікаційної роботи магістра.

Теоретичною базою дослідження є праці вітчизняних та закордонних учених в області управління витратами в системі економічної безпеки сільськогосподарського підприємства, періодичні видання, інтернет-ресурси з теми дослідження, дані річної звітності досліджуваного підприємства, дані Державної служби статистики України.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра полягає в прикладному аспекті, який дозволить оптимізувати виробничі витрати та зміцнити економічну безпеку сільськогосподарського підприємства.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 57 найменувань, містить 17 таблиць та 13 рисунків. Основний зміст кваліфікаційної роботи магістра викладено на 111 сторінках друкованого тексту.